

XVI. évfolyam, 12. szám, 2013

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVI. évfolyam, 12. szám, 2013

Megjelenik kéthetente
2013. július 02.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Az olajos magvak és származékainak jegyzése.....	15
Nemzetközi piaci információk.....	19
CUKORPIACI JELENTÉS.....	20
Agrárpolitikai Hírek.....	20

ÖSSZEFOGLALÓ

Az Amerikai Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) júniusi előrejelzése szerint a búza globális termelése 695,8 millió tonna körül várható a 2012/2013. gazdasági évben. A világ kukoricatermését az intézet az USA, Kína, az EU-27 és Ukrajna biztató terméskilátásainak köszönhetően 107 millió tonnával többre becsüli a múlt évihez képest, így 967,6 millió tonnára lehet számítani.

Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon az étkezési búza termelői ára 58 ezer forint/tonna, a takarmánykukoricáé 57 ezer forint/tonna volt 2013. június 17-23. között.

Az *Oil World* a szójabab globális termelését 284,2 millió tonnára, a repcemagét 63,5 millió tonnára és a napraforgómagét 38,9 millió tonnára jelzi a 2013/2014. gazdasági évre.

Az Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálkodási Tudományok Hivatalának (*ABARES*) előrejelzése szerint a globális cukortermelés a 2013/2014. gazdasági évben elérheti a rekordnak számító 182,2 millió tonnát.

A KSH adatai szerint Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára 287 forint/kg volt 2013 májusában, ami 3,6 százalékos csökkenést jelent az előző év azonos időszakával összevetve.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az Amerikai Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) júniusi előrejelzése szerint a búza globális kínálata az előző évinél 20,7 millió tonnával (+2,4 százalék) lehet nagyobb a 2013/2014. gazdasági évben. A termelés az előrejelzések alapján 695,8 millió tonna körül várható (+40,3 millió tonna), a nyitókészlet azonban 19,6 millió tonnával kevesebb lehet az előző gazdasági évinél. A termelés – az USA kivételével – valamennyi exportórnél nagyobb lehet, a várakozásokkal ellentétben a készletek nem fognak feltöltődni a két évvel korábbi szintre, így az árak az elkövetkezendő gazdasági évben is feszesebbek maradhatnak.

A fekete-tengeri régió országai közül Oroszországban az egy hónappal korábbi előrejelzéshez képest az *USDA* 2 millió tonnával lefelé korrigálta a búzatermést. Ezt egyrészt a déli- és északi kaukázusi térségben (itt termesztik az őszi búza közel 60 százalékát) bekövetkezett hosszú időn át tartó forró, száraz májusi időjárás, másrészt a szibériai területeken késéssel indult tavaszi vetések indokolták. A prognózis a 24,7 millió hektár termőterületen a 2,19 tonna/hektár hozamok mellett 54 millió tonna termést jelez a 2013/2014. gazdasági évre. Ukrajna búzatermését a múlt havihoz képest 2,5 millió tonnával kevesebbre becsülik, habár az idei 19,5 millió tonna kibocsátás így is 24 százalékkal meghaladhatja a 2012. évi eredményt. A kedvező áprilisi kilátásokat követően a már 6 héten át tartó szárazság és meleg miatt gyengébbnek bizonyul a vegetációs indexe az őszi búza állománynak és a tavaszi búza fejlődésének sem kedvez. A betakarítható terület a múlt évihez képest 15 százalékkal nő, így közel 6,5 millió hektárról arathatnak búzát.

A legfrissebb előrejelzések az EU búzatermését (durummal) 137,4 millió tonnára becsülik, 5,4 millió tonnával többre, mint a múlt évi termés. A 25,9 millió hektárra jelzett termőterület alig 300 ezer hektárral haladja meg az elmúlt öt éves átlagot. A kelet-európai országokban – különösképp az Egyesült Királyságban (-1,7 millió tonna) – kezdetben a túlzott tavaszi csapadék, és az átlagnál hidegebb tavasz késleltette a növények fejlődését. Délebbre viszont a szokatlanul magas hőmérséklet és szárazság sújtott, elsősorban Olaszországban (-300 ezer tonna) és Bulgáriában. Több termésre számítanak viszont az előző évihez képest Németországban (+1,3 millió tonna), Spanyolországban (+2 millió tonna) és Dániában (870 ezer tonna), illetve Romániában (+1,4 millió tonna).

Kedvező hírek érkeznek Kanada búzatermését illetően is: a vetési munkákat 10,5 millió hektáron végez-

ték el, a tavalyinál valamelyest gyengébb hozamok mellett is 29 millió tonna búzatermést (+1,8 millió tonna) várnak az elemzők. Igen biztatóak a terméskilátások Argentínában, a déli félteke búzatermesztő országában, ahol közel 13 millió tonna (+18 százalék) termést várnak. Törökországban is nagyobb termésre van kilátás, és az észak-afrikai térség is legalább 3,2 millió tonnával több búzát takaríthat be az elkövetkezendő gazdasági évben. A jelentős búzaexportőr Ausztrália termését 24,5 millió tonnára prognosztizálják, csaknem 2,5 millió tonnával többre a 2012. évi termésnél.

Magyarországon a NÉBIH 2013. június 4-i adatai szerint a búza betakarítható területe 1,096 millió hektár körül lehet, amelyről a múlt évihez viszonyítva 28,4 százalékkal több, azaz 5,04 millió tonna kenyérgabona kerülhet a magtárakba. A 4,6 tonna/hektár országos átlaghozam a múlt évi eredményt 23 százalékkal felülmúlja, a területnövekedés pedig meghaladja a 4 százalékot. A terméskilátások biztatóak, bár az időjárás szeélyes. Jelentős növényegészségügyi problémáról nem érkezett jelentés.

Az *USDA* a 2013/2014. gazdasági évi kukoricatermést az USA, Kína, az EU-27 és Ukrajna biztató terméskilátásainak köszönhetően 107 millió tonnával többre becsüli a múlt évihez képest, így 967,6 millió tonnára lehet számítani. Az IGC ezzel szemben alacsonyabb termést prognosztizál, a május végi elemzésében kereken 945 millió tonnával számol. Ha hihetünk az *USDA* előrejelzésének az USA-ban rekordértékű, 355 millió tonna kukorica (+82 millió tonna) várható, Kínában 212 millió tonna (+6,4 millió tonna), az EU-27-ben 63,9 millió tonna (+7,2 millió tonna), míg Ukrajnában 26 millió tonna (+5 millió tonna) terményt takaríthatnak be az idei évben.

Egyelőre úgy tűnik Braziliában 5 millió tonnával kevesebb termésre lehet számítani a 2013/2014. gazdasági évben, 72 millió tonnára becsülik a dél-amerikai ország kibocsátását. Az első és a másodvetésű kukorica termőterülete 15,5 millió hektár körül alakulhat, 300 ezer hektárral múlja alul az eddigi rekordot. A kukorica hozamát azonban 4,65 tonna/hektárra becsülik, 5 százalékkal alacsonyabbra a rekordnak számító tavalyi értéknél.

Rekordtermésben bíznak azonban Oroszországban: a 2013/2014. gazdasági évi kukoricatermés elérheti a 9,5 millió tonnát, köszönhetően az intenzíven fejlődő baromfiágazat takarmányigényének, illetve a glutén- és az izoglükóz-előállítás növekedésének, amely az évek során folyamatos területnövekedést eredményezett. Je-

lenleg a termőterület 2,2 millió hektárra tehető, az átlagos hozamot pedig a becslések 4,4 tonna/hektárra jelzik. Ukrajnában is rekord születhet, ahol a 4,7 millió hektár területéről az 5,5 tonna/hektár hozam mellett 26 millió tonna is lehet a betakarítható kukorica mennyisége. Ezen igen korai előrejelzések szerint a volt szovjet utódállam kukoricaexportja meghaladhatja akár a 16,5 millió tonnát is a 2013/2014. gazdasági évben.

Az EU-ban a kukorica termőterülete a múlt évinél 3 százalékkal kisebb lehet, vagyis 9,12 millió hektárról várható a termés betakarítása. A tavalyinál magasabb hozamokat feltételezve, a termést az USDA legfrissebb jelentése 63,9 millió tonnára jelzi. Franciaországban 16 millió tonna, Olaszországban 8 millió, Romániában 8,8 millió tonna termésre van kilátás, míg a korábbi előrejelzést felfelé módosítva, Magyarországon 8 millió tonna kukoricát becsülnek. Az Európai Unió 2013 júniusáig 10 millió tonna kukorica behozatalára és 1,5 millió tonna kukorica kivitelére adott ki engedélyt, szemben az elmúlt szezonnal ugyanezen időszakában jóváhagyott 5,3 millió tonna importtal és 2,8 millió tonna exporttal.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza fronthavi jegyzése június közepén – miután az USDA július 17-ei jelentése alapján az aratás üteme az USA-ban jelentősen elmarad az elmúlt évektől – eltért a negatív trendtől és két nap alatt 10 dollárral 260 USD/tonnára emelkedett. Ezt követően azonban újra visszaállt a csökkenő tendencia: a betakarítás nyomására és az USA-ban a korábbi előrejelzéseket felülmúló hozamkilátások miatt a hónap végére 240 USD/tonna szint alá süllyedt a termés júliusi szállításra vonatkozó ára. A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése – a búzáéhoz hasonlóan – július 19-én kitört a korábbi 260 USD/tonna

szintről és 270 USD/tonnára erősödött. A termés árának emelkedését az USA kukoricaövezetében szárazra forduló időjárás híre váltotta ki, ami a befektetők körében azért keltett pánik hangulatot, mert egy évvel ez előtt ugyanekkor kezdődött a hónapokig elhúzódó aszály. Két nap múlva a kukorica fronthavi jegyzése visszatért 260 USD/tonnára és június végéig e szint körül hullámozott. Párizsban (*MATIF*) az európai betakarítás nyomására 190 euró/tonna közelébe ereszkedett a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése június végére. Ezzel szemben a kukorica fronthavi ára június 17-27. között 5 százalékkal 227 euró/tonnára erősödött, majd a hónap utolsó tőzsdei napján 224 euró/tonnára gyengült. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza augusztusi és szeptemberi lejáratára valamivel 50 ezer forint/tonna alatt, a takarmánybúzára 47 és 48 ezer forintért lehet ügyletet kötni. Az ótermésű takarmánykukorica határidős ára 55 ezer forint/tonna körülire süllyedt június végére, míg az újtermésűre vonatkozó 2013. évi lekötések (novemberi és decemberi termin) 45 ezer forint/tonna körül mozogtak a hónap utolsó hetében.

Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon az étkezési búza termelői ára 58 ezer forint/tonna volt 2013. június 17-23. között. Ez közel 10 százalékkal kevesebb, mint egy héttel korábban és 5 százalékkal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Az alacsony árak miatt a termelők előreláthatóan elhúzzák az újtermés értékesítését és a felvásárlás is nagy valószínűséggel későbbre toródik. A takarmánykukoricát május utolsó hete óta 57 ezer forint/tonna körüli áron kínálják a fizikai piacokon és kb. 1 millió tonna termés van még raktáron.

Agrárpolitikai Hírek

- A vasárnap megjelent 243/2013 (VI.30.) Kormányrendelet alapján mentesülnek az elektronikus útdíj megfizetése alól azok az östermelők, gazdasági társaságok, állami gazdálkodó szervek, szövetkezetek, amelyeknél az éves árbevétel legalább fele mezőgazdasági főtevékenységből származik.

- A EU-s agrárminiszterek megállapodtak a Közös Agrárpolitika (KAP) jövőjének fontosabb szabályairól. Jelentős eredmény, hogy a fiatal gazdák támogatást kaphatnak a vidékfejlesztési források mellett a közvetlen kifizetési keretből is. A kisgazdaságok részére az új KAP egyszerűsítést jelent: mentesülnek a zöldítés és a kölcsönös megfeleltetés követelményeinek teljesítése alól.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2013. 24. hét	2013. 25. hét	2013. 25. hét / 2013. 24. hét százalék
Étkezési búza	tonna	1 194	5 048	891	8 840	7 132	81
	HUF/tonna	55 589	57 640	61 012	63 510	57 718	91
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	7 761	3 076	1 880	5 273	12 718	241
	HUF/tonna	58 062	54 782	55 205	56 269	56 847	101
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

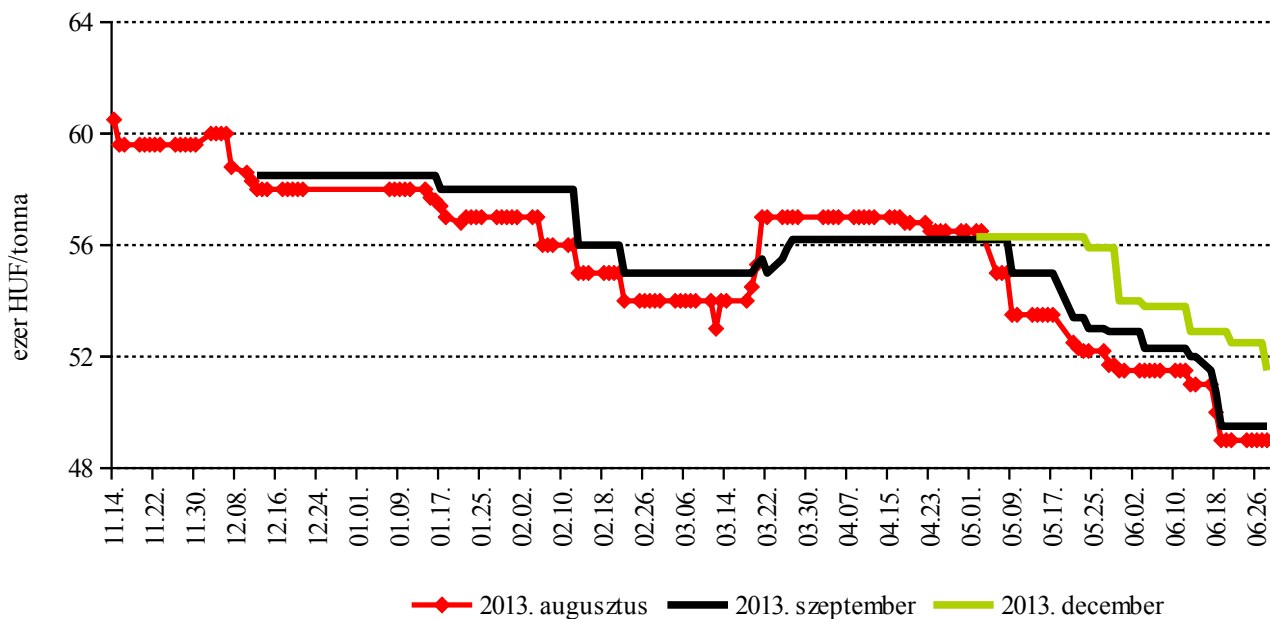
2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2012. 25. hét	2013. 24. hét	2013. 25. hét	2013. 25. hét / 2012. 25. hét százalék	2013.25. hét / 2013.24. hét százalék
Étkezési búza	tonna	1 818	8 840	7 132	392	81
	HUF/tonna	60 845	63 510	57 718	95	91
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	17 947	5 273	12 718	71	241
	HUF/tonna	50 795	56 269	56 847	112	101
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

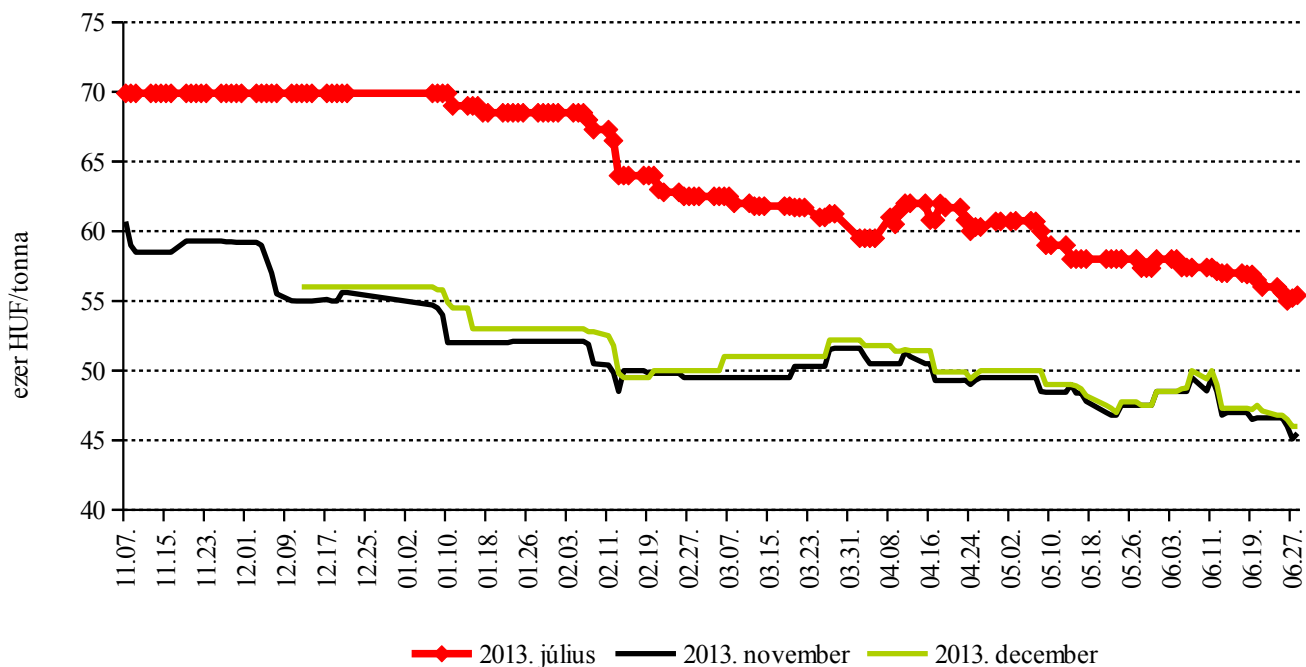
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

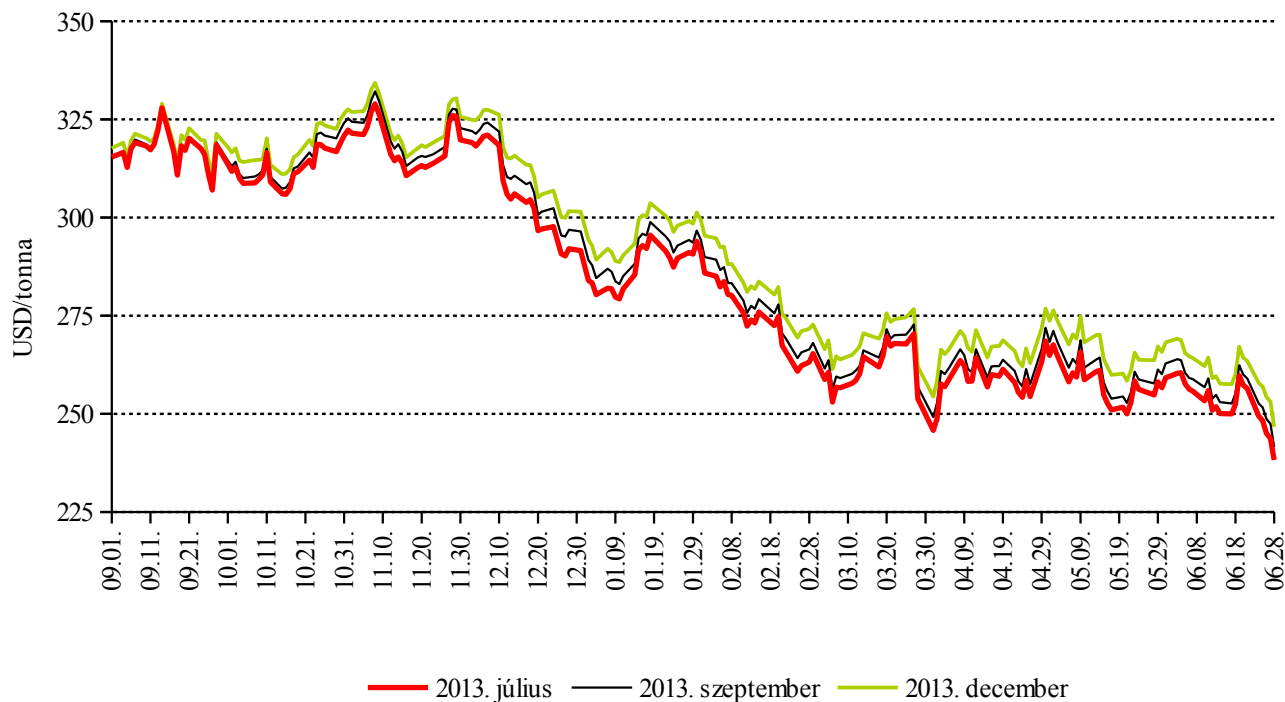
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

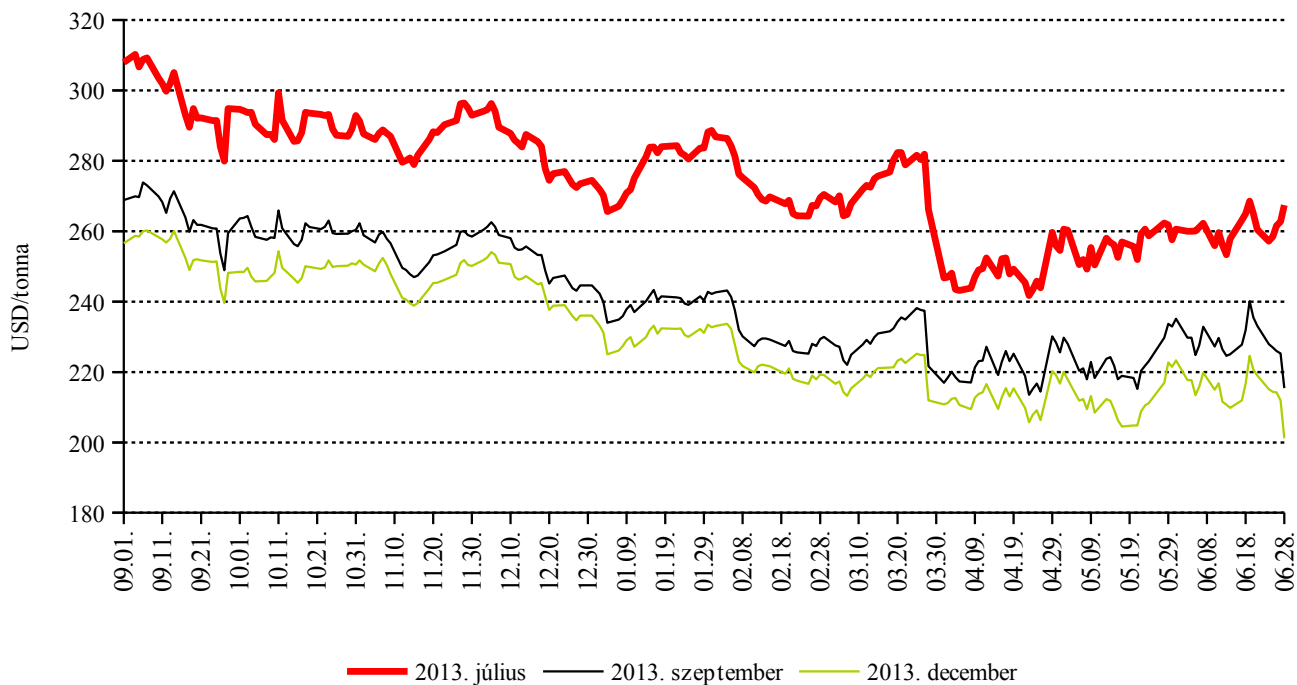
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

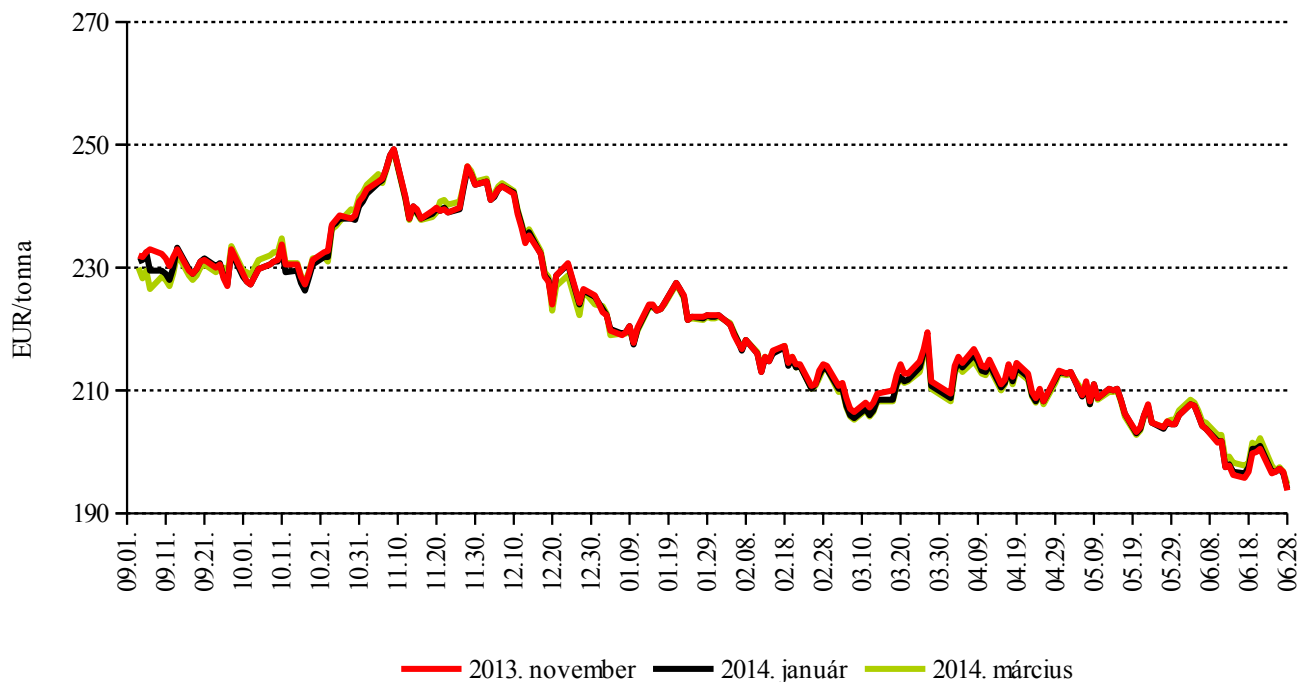
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

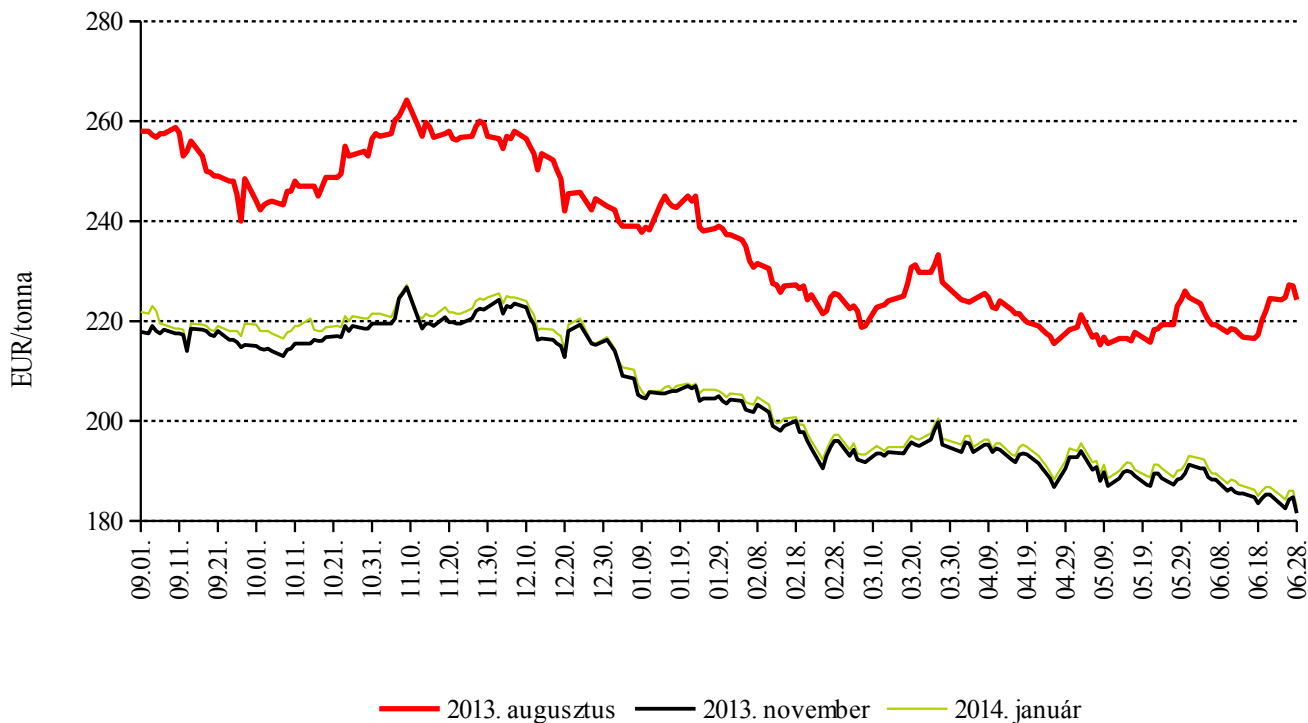
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2012. 25. hét	2013. 24. hét	2013. 25. hét	2013. 25. hét / 2012. 25. hét százalék	2013. 25. hét / 2013. 24. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1 041	535	501	48	94
	HUF/kg	78	89	88	113	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 570	1 313	1 406	90	107
	HUF/kg	80	91	90	113	99
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	357	525	901	252	172
	HUF/kg	91	100	100	110	100
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	55	37	55	101	151
	HUF/kg	87	100	102	118	102
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	28	30	30	107	100
	HUF/kg	93	109	107	116	98
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	820	312	369	45	118
	HUF/kg	76	87	87	114	100
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	688	435	420	61	97
	HUF/kg	78	89	89	115	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	248	-	148	60	-
	HUF/kg	84	-	93	111	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	50	52	34	69	66
	HUF/kg	88	97	95	108	98
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	25	40	42	166	104
	HUF/kg	101	109	106	104	97

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2013. március	2013. április	2013. május
Finomliszt BL 55	206	206	202
Fehér kenyér	268	269	320
Félbarna kenyér	244	238	249
Étkezési búzadara AD	230	231	234

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. június 28.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. november	194	57 187	2013. július	238	53 881
2014. január	194	57 261	2013. szeptember	242	54 645
2014. március	195	57 482	2013. december	247	55 792
2014. május	195	57 556	2014. március	251	56 839
2014. november	193	56 966	2014. május	255	57 604
2015. január	195	57 482	2014. július	256	58 004

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	224	66 190	2013. július	267	60 481
2013. november	182	53 572	2013. szeptember	215	48 726
2014. január	183	53 940	2013. december	201	45 503
2014. március	185	54 457	2014. március	205	46 446
2014. június	188	55 343	2014. május	208	47 125
2014. augusztus	186	54 974	2014. július	211	47 676

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. július	304	68 736
2013. szeptember	304	68 736
2013. december	304	68 736
2014. március	304	68 736
2014. május	304	68 736
2014. július	304	68 736

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2013. 06. 28. (százalék)	2013. 06. 20. (százalék)
Búza	2013. szeptember	238,2	24,4	27,6
Kukorica	2013. szeptember	258,0	28,5	35,1
Szójabab	2013. augusztus	525,9	19,6	-
Szójadara	2013. augusztus	479,3	27,2	29,1

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8%, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68%-os valószínűséggel $\pm 15,8\%$ eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2013. június 25.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	51 466	115 776	124 016	12 040	5 445	88 167	109 372	40 471	24 908	31 113	23 266
Kukorica	225 709	508 184	272 998	15 217	7 824	260 958	156 177	100 342	97 977	94 240	45 734
Szójabab	120 763	298 866	100 466	9 655	13 518	180 184	38 607	35 586	40 009	71 662	18 918
Szójadara	65 136	194 440	52 803	3 202	8 7201	86 872	25 233	25 273	15 567	16 497	13 270

^{a)}Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Az *Oil World* a szójabab globális termelését 284,2 millió tonnára jelzi a 2013/2014. gazdasági évre, 18,1 millió tonnával többre, mint a folyó szezonban. Emellett a nyitókészlet a tavalyit előreláthatóan mintegy 12,5 százalékkal múlja felül, ezért a szójabab globális kínálata akár 346 millió tonnára (+25 millió) növekedhet a szeptemberben kezdődő gazdasági évben. A szakértők az északi-félteke kibocsátását 131,6 millió tonnára becsülik a 2013/2014. szezonra, ez 11 millió tonnával haladja meg a folyó gazdasági évit. Az USA-ban – jöllehet megkésett a növény vetése (2013. június 23-án az előirányzott terület 92 százalékán végeztek a munkálatokkal, szemben az előző évi 99 százalékos készültséggel) – 92 millió tonna (+10 millió) terméssel számolnak a szakértők. Dél-Amerika szójatermesztő országaiban az ideinél valamivel kisebb volumen-növekedést várnak az elemzők 2014-ben: Braziliában 84 millió tonna (+2,4 millió), Argentínában 52,3 millió tonna (+3,8 millió) termést prognosztizálnak. A legnagyobb bizonytalanság jelenleg Argentína szójababtermelését övezi, ami a kormány és a termelők közötti konfliktus elmélyüléséből fakad. A gazdák elégedetlensége a magas exportadók és a túl erős nemzeti valuta miatt egyre nő, emiatt a szója vetése iránti kedv csökkenhet.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójabab júliusi jegyzése június eleje óta 550-565 USD/tonna sávban ingadozik. Ez a magas árszint az elemzők szerint – az USA készleteinek szűkössége miatt – várhatóan megmarad a 2012/2013. évi szezon végéig. Ugyanakkor hosszabb távon a termény piaci árának csökkenésére kell számítani a kedvező ideai terméskilátások és a készletek feltöltődése következtében. Chicagóban a szójabab novemberi szállítási határidőre vonatkozó jegyzése (újtermés) a június eleji 480 USD/tonna szintről 470 USD/tonna alá süllyedt a hónap végére. Emellett az *Oil World* elemzői is 480 USD/tonna éves átlagárat prognosztizálnak az exportpiacokon a 2013/2014. gazdasági évre.

A világ 2013/2014. gazdasági évi repcemagtermelését 63,5 millió tonnára becsüli az *Oil World*, ami közel 1 millió tonnával meghaladja az előző szezon kibocsátását. Az Európai Unióban 19,7 millió tonna repcemagterméssel számolnak a szakértők, 300 ezer tonnával többel, mint a tavaly betakarított mennyiség. Kedvezőbbek a terméskilátások Németországban, Lengyelországban, Romániában és a Cseh Köztársaságban. Németországban a szárazra forduló májusi idő segítette a növények regenerálódását, a június eleji áradások pedig nem okoztak mezőgazdasági károkat. Az *Oil World* az ország

2013. évi repcemagtermését 5,5 millió tonnára jelzi, ami 700 ezer tonnával múlja felül a tavalyi raktárba került mennyiséget. Lengyelországban 2,2 millió tonna (+300 ezer), Romániában 410 ezer tonna (+250 ezer) és Csehországban 1,3 millió tonna (+200 ezer) termésre számítanak. Ezzel szemben az Egyesült Királyságban 1,9 millió tonnára (-700 ezer tonna), Franciaországban 4,9 millió tonnára (-600 ezer tonna) mérsékeltek a várható kibocsátást.

Az Ausztráliai Olajmag Szövetség (*AOF*) a szigetország canolatermését 3,3 millió tonnára prognosztizálja a 2013/2014. gazdasági évre, szemben az előző szezonban betakarított 3,9 millió tonnával. A visszaesés a vetésterület várhatóan mintegy 25 százalékos csökkenésével magyarázható. A NÉBIH becslése szerint Magyarországon idén 191 ezer hektárról (+14 százalék) takaríthatnak be őszi káposztarepcét a gazdák, előreláthatóan 2,5 tonna/hektár (+4 százalék) termésátlag mellett, 479 ezer tonna mennyiségben (+19 százalék). A legnagyobb termésátlagokra Tolna (3,3 t/ha), Baranya (2,85 t/ha) és Fejér (2,76 t/ha) megyékben, a legkisebbekre Jász-Nagykun-Szolnok (1,97 t/ha), Heves (1,9 t/ha) és Hajdú-Bihar (1,8 t/ha) megyékben számítanak.

A napraforgómag globális termését az *Oil World* 38,9 millió tonnára jelzi a 2013/2014. gazdasági évre, 3 millió tonnával többre, mint az előző szezonban. Az északi féltekén jó ütemben haladt a növény vetése és a fejlődése is zavartalan volt, így átlagon felüli hozamokra lehet számítani. Ukrajnában – a világ elsőszámú napraforgómag-termelőjénél – rekord nagyságú, 9,4 millió tonna termést prognosztizálnak a szakértők 2013-ra, szemben a tavalyi 8,8 millió tonnával. Oroszországban ugyancsak a tavalyit meghaladó, 8,6 millió tonna (+600 ezer) kibocsátást várnak. Az Európai Unióban még ennél is nagyobb növekedéssel számolnak az elemzők, így idén ősszel a 2012. évinél 1,2 millió tonnával több, összesen 8 millió tonna napraforgómag kerülhet a tagországok raktáraiba.

A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a repcemag fronthavi jegyzése – az európai terméstről érkező pozitív hírek és a közelgő betakarítás miatt – 2013. június eleje óta meredeken esik, június 26-ára 400 euró/tonna közelébe ért és előreláthatóan tovább csökken. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a repcemag legközelebbi lejáratra szóló kontraktusainak jegyzése a kedvező terméskilátások miatt június 6-án 115 ezer forint/tonnára ereszkedett, amit azóta is stabilan tart. A napraforgómag tőzsdei ára is folyamatosan csökken, június 26-án 112 ezer forint/tonna áron lehetett ügyletet kötni a ter-

ményre (októberi és novemberi lejáratra). Az AKI PÁIR adatai szerint a napraforgómag termelői ára 124 ezer forint/tonna volt június 17-23. között, az egy héttel korábbihoz képest nem változott számottevően.

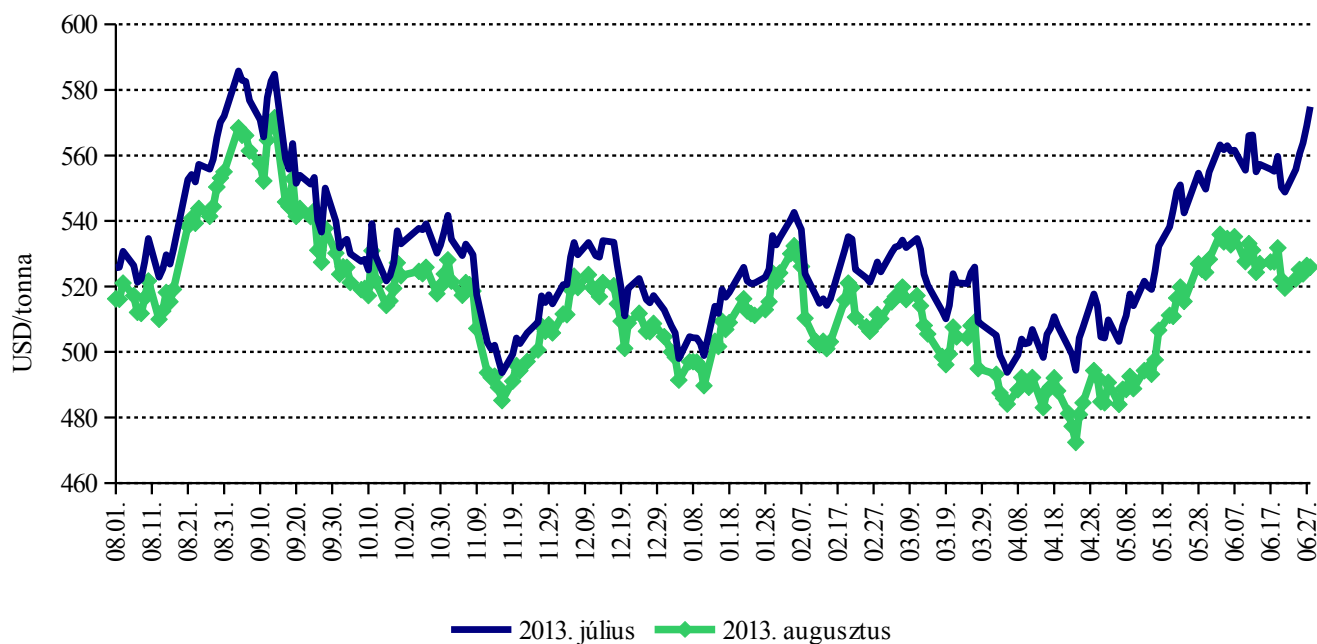
10. táblázat: A szójabab exportára (FOB)

			USD/tonna					
	Származás	Paritás	2012. jún.	2013. ápr.	2013. máj.	2013. jún. 6.	2013. jún. 13.	2013. jún. 20.
Napraforgómag	EU	CIF Amsterdam	575	568	561	540	535	520
Napraforgóolaj	EU	FOB ÉNy-EU kikötők	1 192	1 201	1 227	1 220	1 220	1 240
Napraforgóolaj	Fekete-tenger	FOB	1 098	1 105	1 119	1 130	1 130	1 140
Napraforgódara	Ukrajna	DAF	235	295	336	350	-	345
Repce (00)	EU	CIF Hamburg	600	623	554	551	550	540
Repceolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 185	1 136	1 116	1 095	1 088	1 074
Repcedara (34%)		FOB ex-mill, Hamburg	318	393	402	325	332	322
Szójabab	Brazil	CIF Rotterdam	585	559	575	601	605	596
Szójabab	USA	CIF Rotterdam	567	495	497	524	527	524
Szójaolaj	USA	FOB Gulf	1 141	1 142	1 134	1 106	1 099	1 111
Szójaolaj	Brazília	FOB	1 124	1 015	997	962	944	946
Szójaolaj	Argentína	FOB	1 120	1 007	994	962	940	946
Szójaolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 180	1 095	1 073	1 054	1 037	1 056
Szójadara (44/45%)	Hamburg	FOB ex-mill	503	521	527	550	559	541
Szójadara (49%)	Argentína	CIF Rotterdam	504	484	543	563	568	548

Forrás: Oil World

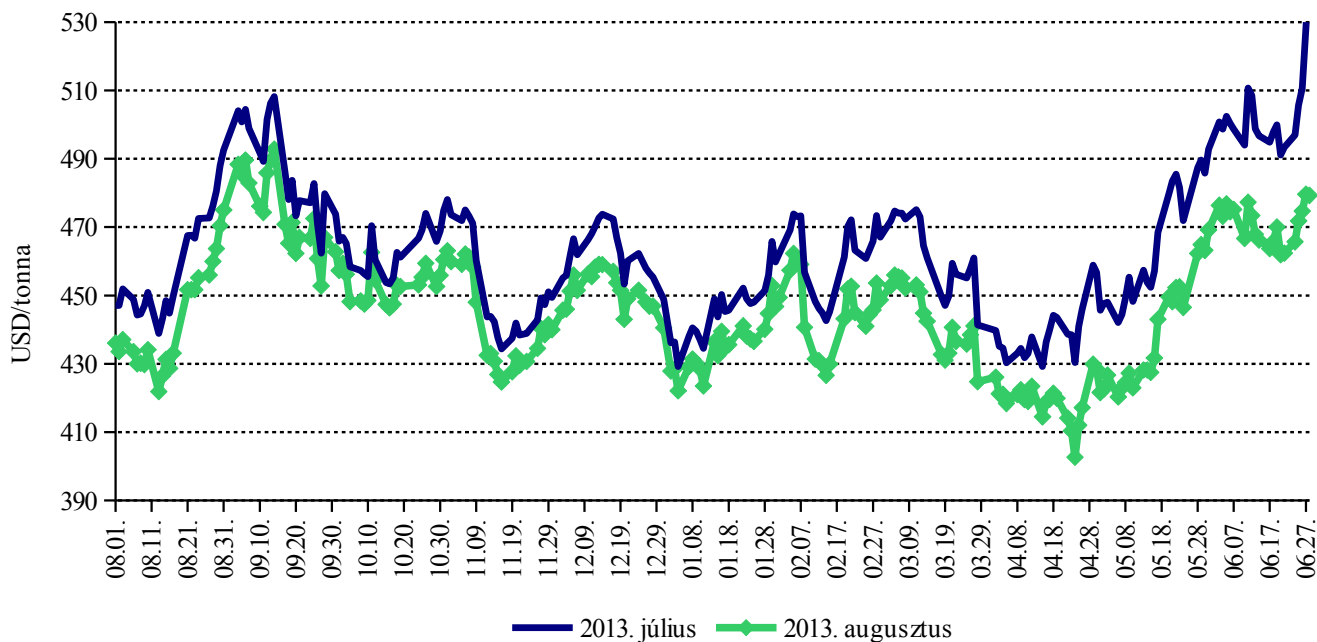
Az olajos magvak és származékainak jegyzése

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

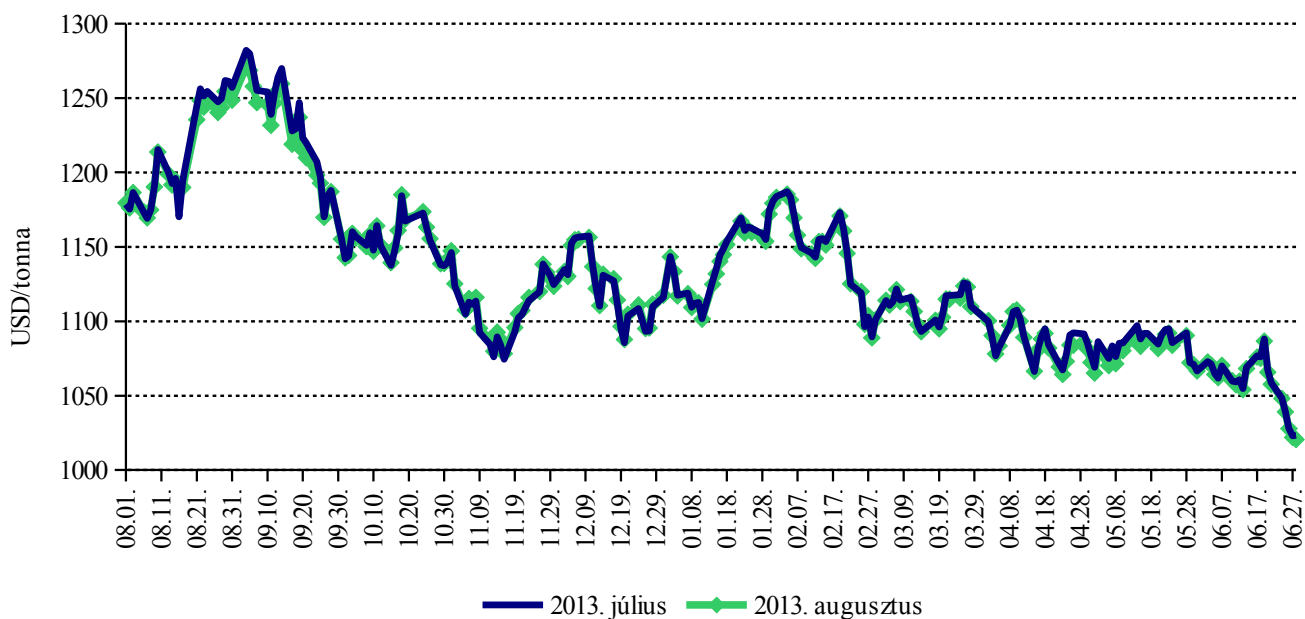
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

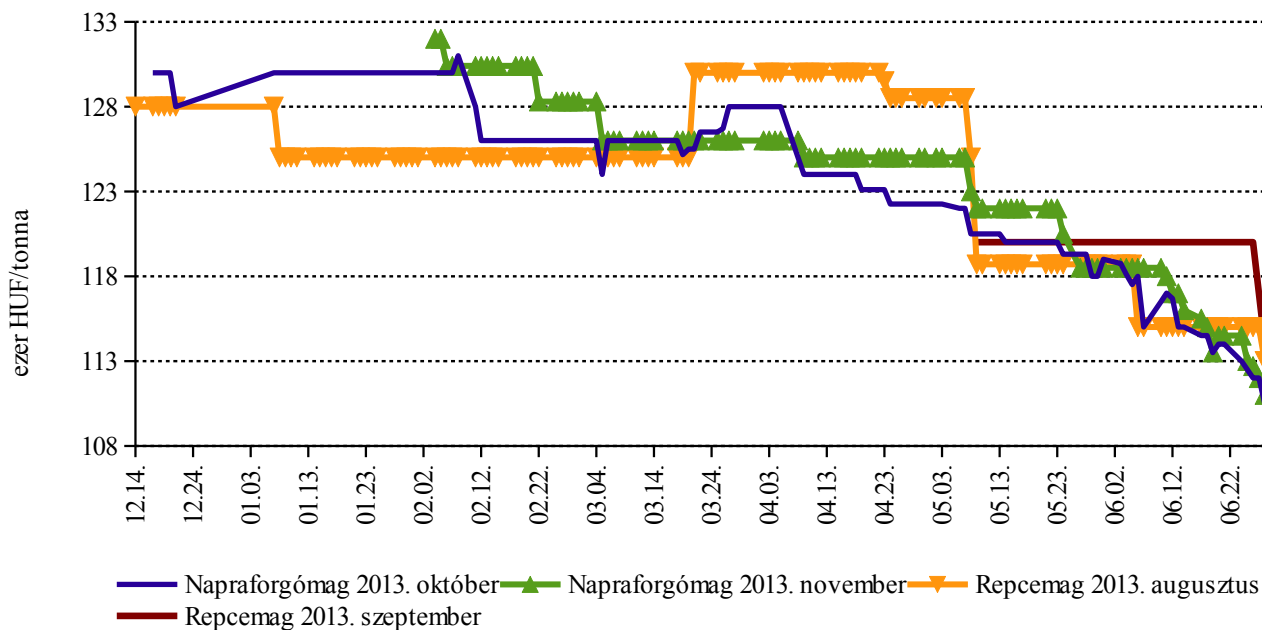
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

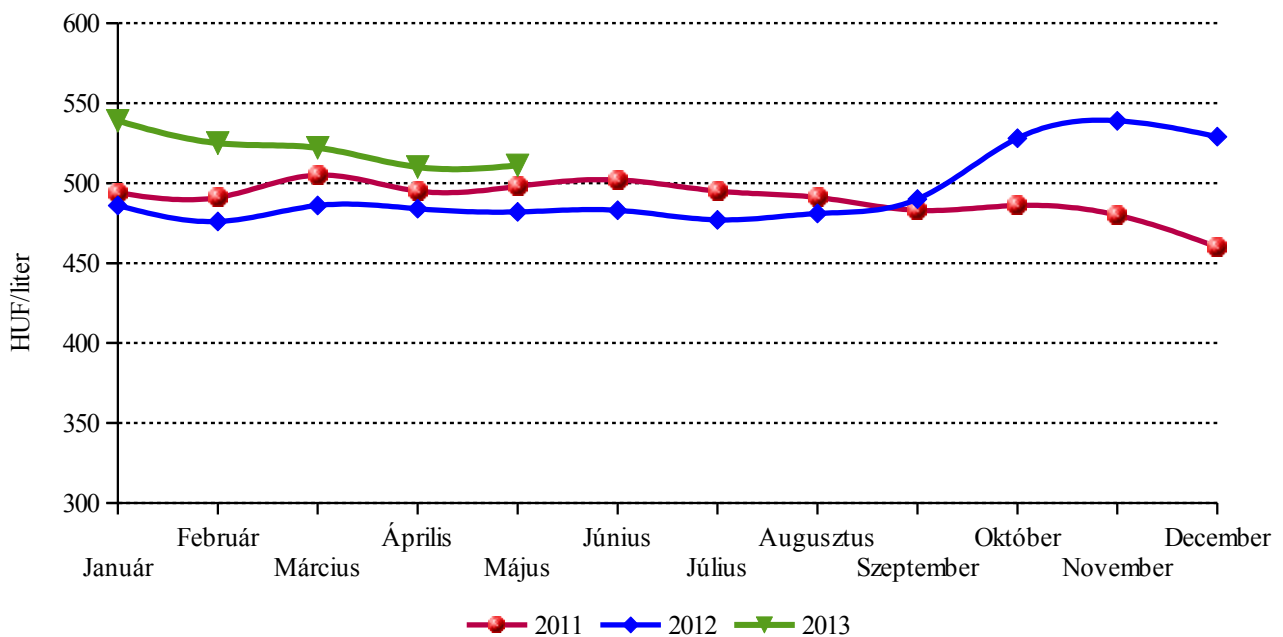
Forrás: BÉT

11. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mérték-egység	2012. 25. hét	2013. 24. hét	2013. 25. hét	2013. 25. hét / 2012. 25. hét százalék	2013. 25. hét / 2013. 24. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	-	1 321	1 800	-	136
	HUF/tonna	-	123 159	123 875	-	101
Repcemag	tonna	1 573	-	-	-	-
	HUF/tonna	137 366	-	-	-	-
Nyers napraforgóolaj	tonna	732	-	-	-	-
	HUF/tonna	283 236	-	-	-	-
Napraforgódara	tonna	4 642	2 741	3 356	72	122
	HUF/tonna	42 093	74 398	76 459	182	103
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

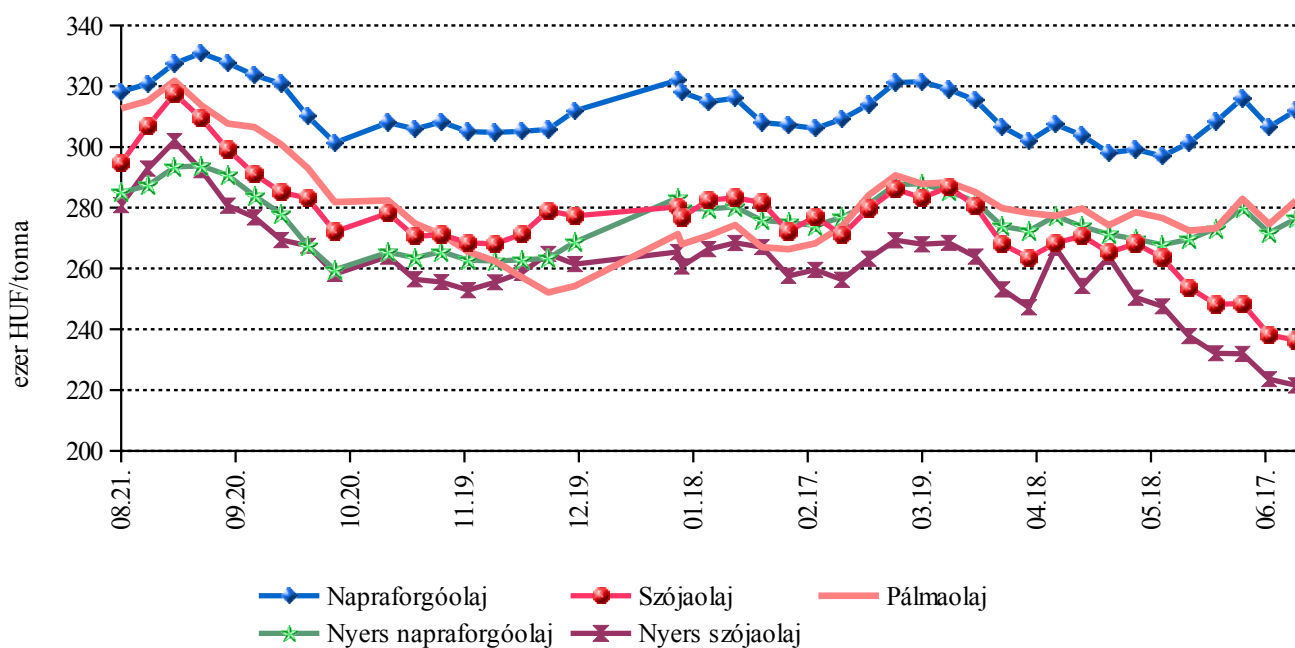
Forrás: KSH

12. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2013-06-11	933	279 955
		2013-06-18	933	271 675
		2013-06-25	933	276 421
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2013-06-11	1 053	315 982
		2013-06-18	1 053	306 635
		2013-06-25	1 053	311 993
Szójaolaj (nyers)		2013-06-11	773	231 920
		2013-06-18	768	223 604
		2013-06-25	748	221 581
Szójaolaj (finomított)		2013-06-11	828	248 432
		2013-06-18	818	238 171
		2013-06-25	796	236 403
Napraforgódara	Ausztria	2013-06-11	-	-
		2013-06-18	-	-
		2013-06-25	-	-
Repcedara		2013-06-11	-	-
		2013-06-18	-	-
		2013-06-25	-	-

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

12. ábra: A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. június 28.)

13. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	394	116 145
2013. november	394	116 367
2014. február	393	115 924
2014. május	392	115 629
2014. augusztus	370	109 062
2014. november	372	109 800

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

14. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. július	575	130 031
2013. augusztus	526	118 948
2013. szeptember	479	108 318
2013. november	460	104 065
2014. január	462	104 450
2014. március	462	104 427

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

15. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. július	540	122 205
2013. augusztus	479	108 408
2013. szeptember	442	99 881
2013. október	415	93 910
2013. december	412	93 231
2014. január	413	93 322

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A londoni árutőzsdén a fehércukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése 502 dollár/tonna volt június végén, ami 5,5 százalékos emelkedést jelent a hónap eleji árhoz képest. A New York-i árutőzsdén a nyerscukor júliusi határidőre szóló jegyzése 358-376 dollár/tonna között ingadozott júniusban.

A FAO előrejelzése alapján a világ cukortermelése 4,6 millió tonnával 180 millió tonnára nő a 2012/2013. gazdasági évben (október-szeptember). Ez a második olyan szezon, amikor a termelés várhatóan meghaladja a fogyasztást. A többletet 6,5 millió tonna körülire valószínűsítik. A világ cukorfogyasztása előreláthatóan 2 százalékkal nő az alacsonyabb cukorárak miatt.

Az Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálkodási Tudományok Hivatalának (ABARES) előrejelzése szerint a globális cukortermelés a 2013/2014. gazdasági évben elérheti a rekordnak számító 182,2 millió tonnát, ami 500 ezer tonnával több, mint a 2012/2013. gazdasági évben várható termelés. Ez abból adódik, hogy az elmúlt években bővült a cukornádültetvények területe a világon, elsősorban Braziliában. A legnagyobb cukortermelők (Brazília, Thaiföld, Kína és Ausztrália) az előrejelzések szerint ellensúlyozza Európa, az USA, India és Mexikó kisebb termelését a 2013/2014. gazdasági évben.

Az ABARES prognózisa szerint Braziliában a cukortermelés 7 százalékkal 43,5 millió tonnára növekedhet a 2013/2014. gazdasági évben. Az előző szezon magas világpiacon árai és a kedvező időjárás miatt nőtt a cukornáddal beültetett területek nagysága, és a régi cukornádültetvényeket is megújították. Júniusban a vártnál hevesebb esőzések hét napra leállították a cukornád betakarítását Brazília közép-déli régiójában, ennek hatására átmenetileg csökkent a cukor termelése.

Kína cukortermelése 5 százalékkal 14,6 millió tonnára nő a 2013/2014. gazdasági évben. Az ABARES szakértői azt feltételezik, hogy a termésátlag 15 százalékos emelkedése ellensúlyozza a cukornádültetvények terüle-

tének 10 százalékos zsugorodását. A tavalyinál alacsonyabb világpiacon árai miatt a kínai gazdák a cukornád és a cukorrépa termeléséről áttértek más növények (kukorica, rizs, manióka és zöldségfélék) termesztésére.

Thaiföldön az előrejelzések szerint 10,6 millió tonna cukrot termelhetnek a 2013/2014. gazdasági évben, ami 2,4 százalékkal haladna meg a 2012/2013. gazdasági év mennyiségét.

Indiában a cukortermelés 5 százalékkal 25,3 millió tonnára csökkenhet a 2013/2014. gazdasági évben (5 éve ez az első csökkenés), mivel a becslések szerint a gazdák 5 százalékkal kevesebb cukornádat telepítettek. Az előző évben a csapadék hiánya is hozzájárult a cukornádültetvények területének csökkenéséhez. Az idén várhatóan megfelelő mennyiségű csapadékot hoz a monszun. Az Amerikai Egyesült Államok agrárminisztériumának (USDA) 2013 júniusában publikált jelentése szerint India cukorimportja 1,5 millió tonna lehet a 2013/2014. évi szezonban.

Mexikó cukortermelése előreláthatóan 6 százalékkal 6,1 millió tonnára csökken a 2013/2014. gazdasági évben. Ennek oka a cukornádültetvények 5 százalékos zsugorodása, és a száraz időjárás miatti alacsonyabb terméshozam.

Az USDA prognózisa szerint az EU-ban a cukor fogyasztása továbbra is stagnál, míg a cukor termelése 2 százalékkal 15,9 millió tonnára nőhet a 2013/2014. gazdasági évben. A folyó gazdasági évi termelés az előzetes adatok szerint 15,6 millió tonna lehet. Az elemzők szerint az EU cukorimportját 3,8 millió tonna körülire valószínűsítik, míg az exportot 1,5 millió tonnára teszik a 2013/2014. évi szezonban, ami megegyezik a folyó gazdasági év várható behozatalával, valamint kivitelével.

A KSH adatai szerint Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára 287 forint/kg volt 2013 májusában, ami 3,6 százalékos csökkenést jelent az előző év azonos időszakával összevetve.

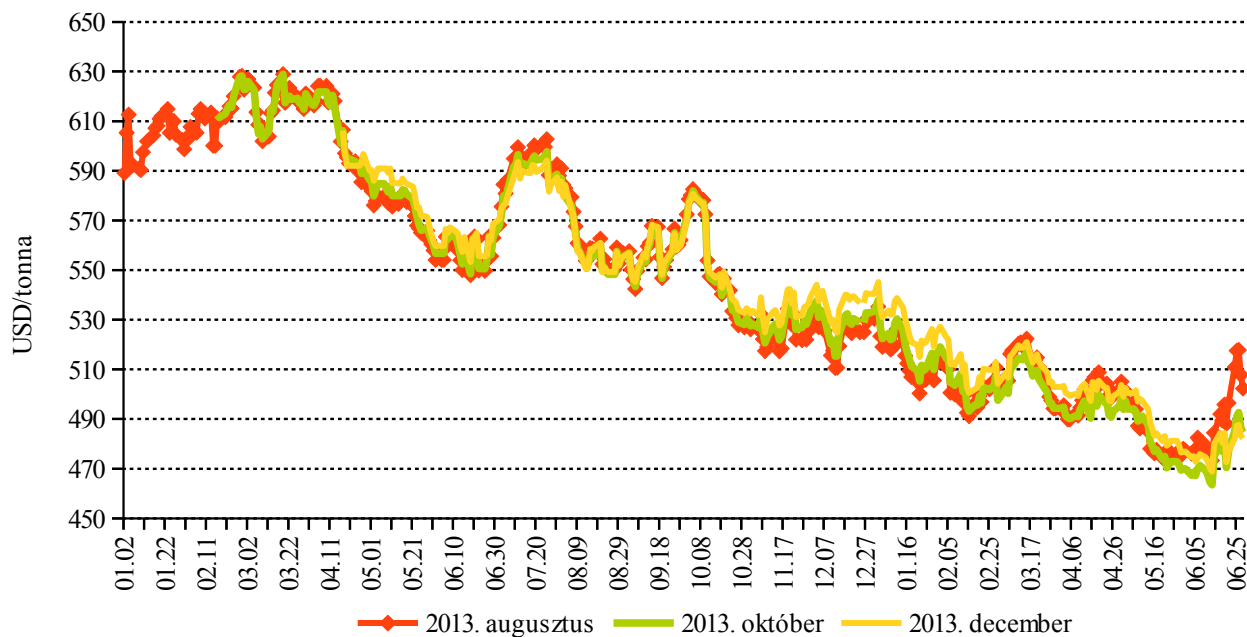
Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Bizottság 574/2013/EU és 505/2013/EU végrehajtási rendelete szerint a kvótán felüli cukorra vonatkozó igazolás iránt a 2013. június 4. és 2013. jú-

nius 14. között bejelentett mennyiségekre 22,108861 százalékos odaítélési együtthatót kell alkalmazni.

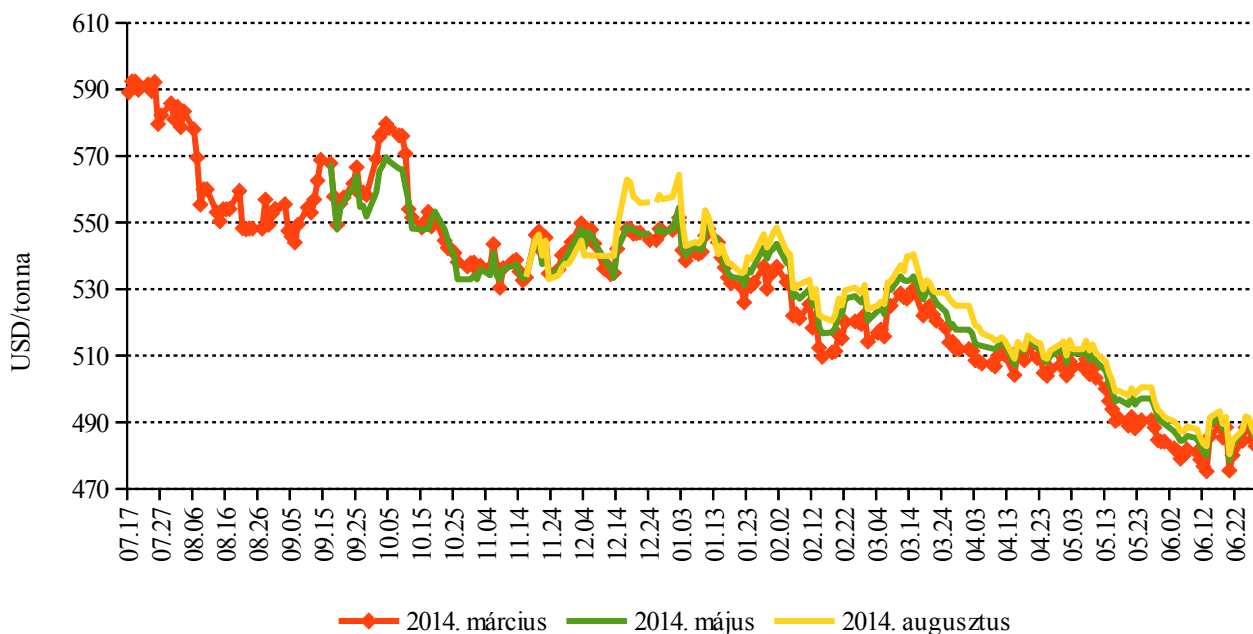
- A Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament 2013. június 26-án nyilvánosságra hozott megállapodása szerint a cukorkvóta rendszer 2017. szeptember 30-án megszűnik.

13. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

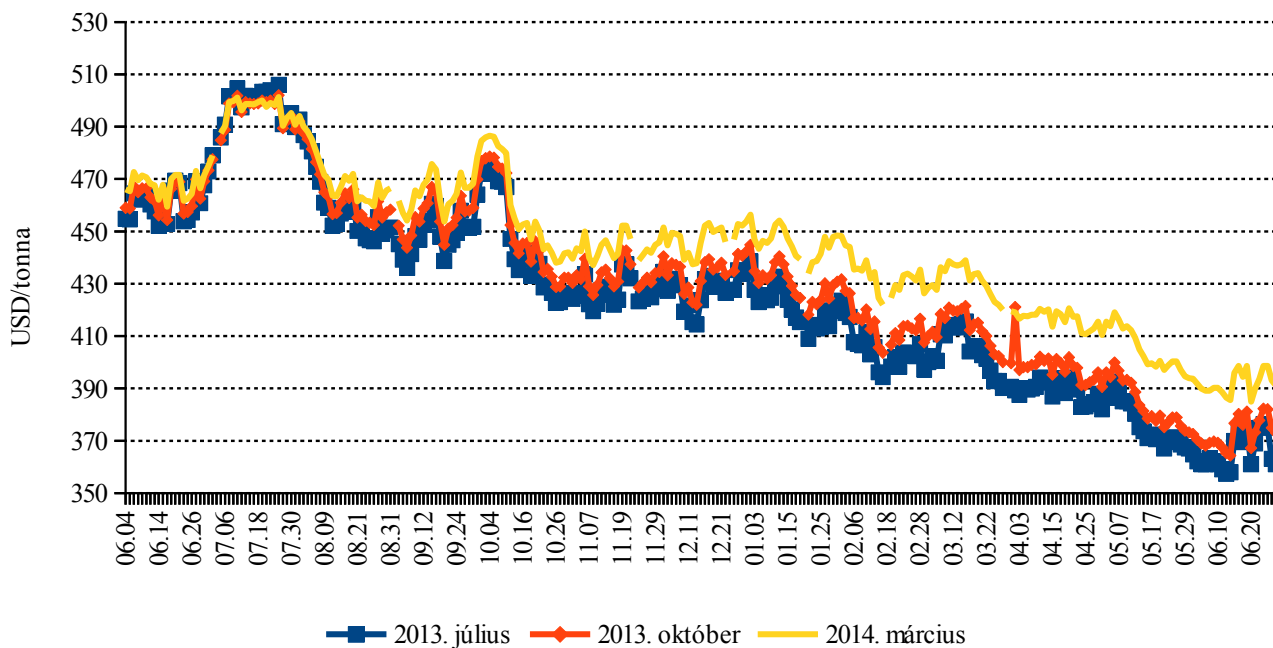
Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

14. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

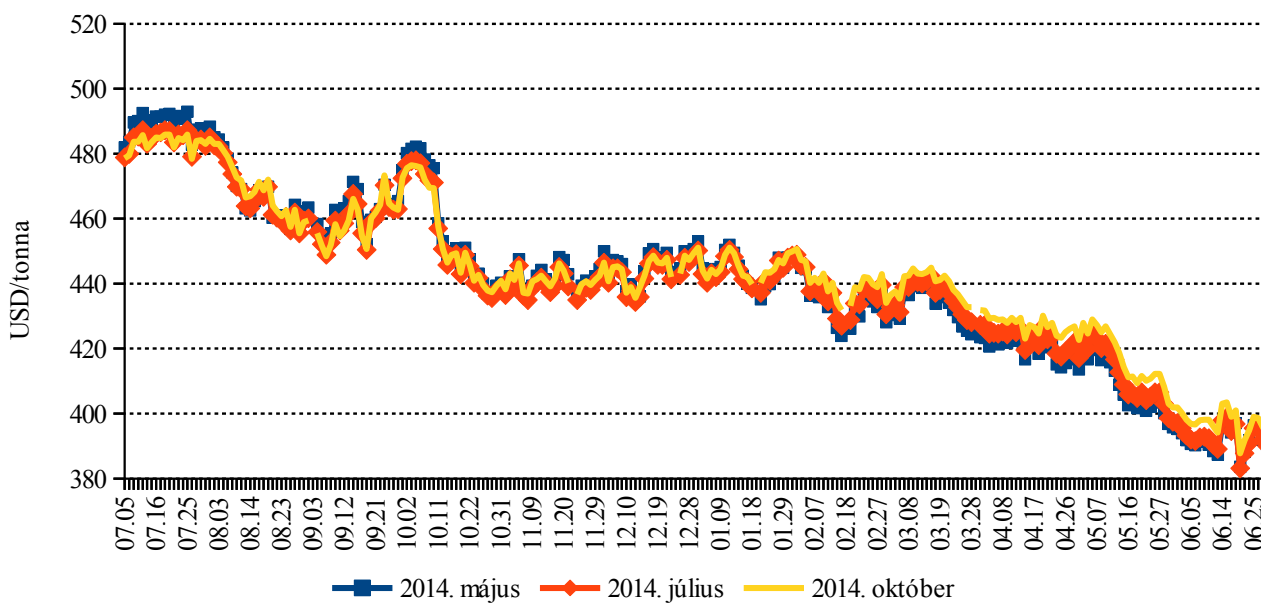
Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

15. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

16. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

